

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

w sprawie **M. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 marca 2024 r.,

wniosku obrońcy o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 k.p.k.,

postanowił

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego A. D. od udziału w
sprawie o sygn. akt II KK 440/23.**

UZASADNIENIE

Obrońca M. B. wniósł o wyłączenie sędziego A. D. od rozpoznania kasacji prokuratora od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 4 lipca 2023 r., sygn. akt IX Ka 592/23, którym uniewinniono oskarżoną od popełnienia czynu z art. 261 k.k. i art. 196 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

W uzasadnieniu wniosku podniesiono dwa rodzaje okoliczności mających uzasadniać wyłączenie sędziego A. D. w trybie art. 41 § 1 k.p.k. Z jednej strony wskazano na fakt powołania sędziego A. D. na urząd sędziego Sądu Najwyższego w procedurze nominacyjnej określonej przepisami ustawy z dnia (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), z drugiej zaś podniesiono istnienie okoliczności świadczących, iż „sędzia ta jest w sposób oczywisty dla bezstronnego obserwatora powiązana aksjologicznie z wiarą Katolicką i Kościołem Katolickim”, co nie pozostaje bez znaczenia w sprawie, której przedmiotem jest odpowiedzialność za czyn mający polegać na

obrażeniu uczuć religijnych osób wyznania rzymskokatolickiego i znieważeniu przedmiotu czci religijnej.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Wniosek jest zasadny. Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Mając w polu widzenia okoliczności podniesione we wniosku stwierdzić trzeba, że sytuacja taka zaistniała w niniejszej sprawie.

Nie budzi wątpliwości, że sędzia A. D. została powołana na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w składzie określonym przywołaną wcześniej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Na wadliwość tej procedury wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, Trybunału Sprawiedliwości UE oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym w wymienionej we wniosku obrońcy uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, z której wynika, że nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że „wykładni art. 41 § 1 k.p.k. należy dokonywać w taki sposób, aby zapewnić skuteczną ochronę prawa strony do rozpoznania konkretnej sprawy przez niezależny i bezstronny sąd. Oznacza to, że wykładnia ta powinna umożliwiać także kontrolę tego, czy w konkretnej sprawie nie dochodzi do naruszenia standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPC. Zgodnie z wyrokiem ETPC z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19), interpretującym standard «niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą» w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC,

udział w procesie powoływania w Polsce sędziów takiego organu, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa, w składzie ukształtowanym nowelą z 2017 r. (w efekcie czego organ ten nie jest niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że skład orzekający, w który wchodzi osoba tak powołana na urząd sędziego, nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC” (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2024 r., III KK 568/23; zob. też np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 marca 2024 r., III KK 437/23; z dnia 21 lutego 2024 r., II KK 393/23; z dnia 4 października 2023 r., II KK 483/22).

Mając na względzie powyższe, uznać trzeba, że konieczność zapewnienia stronie prawa do bezstronnego i niezależnego sądu ustanowionego ustawą czyni wniosek o wyłączenie sędziego A. D. zasadnym.

W realiach niniejszej sprawy jest on zasadny również z uwagi na pozostałe podnoszone przez obrońcę A. B. okoliczności odnoszące się *in concreto* do osoby sędziego objętego wnioskiem o wyłączenie. Dotyczy to przedstawienia w procedurze nominacyjnej rekomendacji duchownego Kościoła katolickiego oraz funkcjonującego w przestrzeni publicznej opisu wydanego przez sędziego tomu poezji. Jakkolwiek brak podstaw, aby zakładać, że okoliczności te uniemożliwiają sędziemu zachowanie bezstronności, to trudno byłoby zaprzeczyć, że ze względu na charakter zarzucanego oskarżonej czynu, z perspektywy zewnętrznego obserwatora mogą one powodować uzasadnione wątpliwości co do jego obiektywizmu.

Kierując się powyższym, orzeczono jak na wstępie.

[PGW]

[ał]

